

МІЖНАРОДНІ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНІ
НАУКОВІ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

www.economy-confer.com.ua

Світ наукових досліджень

Збірник наукових
публікацій міжнародної
мультимідисциплінарної наукової
інтернет-конференції

Випуск 40

24-25 квітня 2025 р.

ISSN 2786-6823 (print)

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH
WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA I ADMINISTRACJI
W OPOLE

Тернопіль, Україна – Ополе, Польща
2025

УДК 001 (063)

Світ наукових досліджень. Випуск 40: матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції (м. Тернопіль, Україна, м. Ополе, Польща, 24-25 квітня 2025 р.) / за ред. : О. Патряк та ін. ГО “Наукова спільнота”, WSZIA w Opolu. Тернопіль: ФО- П Шпак В.Б. 2025. 204 с.

Збірник наукових публікацій укладено за матеріалами доповідей наукової мультидисциплінарної інтернет-конференції «Світ наукових досліджень. Випуск 40», які оприлюднені на інтернет-сторінці www.economy-confer.com.ua

Оргкомітет

ГО Наукова спільнота

Патряк Олександра Тарасівна, кандидат економічних наук, ЗУНУ;

Шевченко (Огінська) Анастасія Юріївна, кандидат економічних наук, директор ТОВ «Школа для майбутнього»;

Яремко Оксана Михайлівна, кандидат юридичних наук, доцент, ЗУНУ;

Станько Ірина Ярославівна, кандидат юридичних наук, адвокат;

Назарчук Оксана Михайлівна, доктор філософії (Ph.D.), ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»;

Гомотюк Оксана Євгенівна, доктор історичних наук, професор, ЗУНУ;

Біловус Леся Іванівна, доктор історичних наук, кандидат філологічних наук, професор, ЗУНУ;

Ребуха Лілія Зіновіївна, доктор педагогічних наук, кандидат психологічних наук, професор, Західноукраїнський національний університет;

Недошитко Ірина Романівна, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Стефанишин Олена Василівна, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Ухач Василь Зіновійович, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Яблонська Наталія Мирославівна, кандидат філологічних наук, старший викладач, ЗУНУ;

Савчук Надія Антонівна, кандидат психологічних наук, доцент, ЛНТУ;

Рудакевич Оксана Мирославівна, кандидат філософських наук, ЗУНУ;

Русенко Святослав Ярославович, аспірант, ТНПУ імені Володимира Гнатюка.

Адреса оргкомітету:

46005, Україна, м. Тернопіль, а/с 797

тел. +380977547363 e-mail: economy-confer@ukr.net

Оргкомітет конференції не завжди поділяє думку учасників. В збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірність несуть учасники, їх наукові керівники та рецензенти.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерело є обов’язковим. Усі роботи ліцензуються відповідно до Creative Commons Attribution 4.0 International License

ISSN 2786-6823 (print)

© ГО “Наукова спільнота” 2025

© Автори статей 2025

ЗМІСТ

Економічне спрямування

Maryna Mykhailiuta

**CONTENT STRATEGY FOR BUSINESS IN THE GLOBALIZED
WORLD: THE ROLE OF COPYWRITING IN THE ENTRY
OF COMPANIES INTO INTERNATIONAL MARKETS.....12**

Атамась Галина Павлівна, Мішин Євген Олександрович

**ВПЛИВ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ НА ПРОДОВОЛЬЧУ
БЕЗПЕКУ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ.....16**

Згадова Наталія Сергіївна, Паненко Олександр Євгенович

**СТІЙКІСТЬ ЛОКАЛЬНИХ ПРОДОВОЛЬЧИХ СИСТЕМ ЯК
ОСНОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ.....19**

Згадова Наталія Сергіївна, Рашевський Артем Валерійович

**ВПЛИВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ЗМІН НА СПОЖИВЧУ
ПОВЕДІНКУ В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ ОСТАННІХ ТЕНДЕНЦІЙ.....21**

Кравцова С.Ф.

**КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА:
СУТНІСТЬ, ФАКТОРИ ТА МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....23**

Литвин Михайло Миколайович

АНАЛІЗ ДОХОДІВ НАСЕЛЕННЯ.....26

Ніколюк Олена Володимирівна, Кравченко Юлія Ігорівна

**ВПЛИВ МІЖНАРОДНИХ САНКЦІЙ НА ЕКОНОМІЧНУ
БЕЗПЕКУ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ.....28**

Павленко Ганна Михайлівна, Шкуровська Світлана Володимирівна

**РОЛЬ ФІНАНСОВИХ ЦЕНТРІВ У ПІДВИЩЕННІ
ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ТА
КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ МАЛИХ АГРОВИРОБНИКІВ.....31**

Тимощук Микита Олександрович

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ РИНКУ КАРШЕРІНГУ В УКРАЇНІ.....33

<i>Медведєв Микита Романович, Овсяннікова Вікторія Олександрівна</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДЕМОГРАФІЧНОЇ СИТУАЦІЇ.....	106
--	------------

Соціальні комунікації

<i>Албул Ірина Володимирівна</i> ВПЛИВ СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНОГО ТА ЕТИЧНОГО НАВЧАННЯ (СЕЕН) НА СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ.....	109
---	------------

Медичні науки

<i>Aneeq Akhtar Buch</i> INVESTIGATION OF ATHLETES FROM VARIOUS CATEGORIES OF SPORTS FOR THE PRESENCE OF ANAEMIA IN ODESA REGION (SOUTH OF UKRAINE).....	111
--	------------

<i>Lay Doshi Hemantkumar, Yuliya Tyravska</i> SHORT-TERM IMPACT OF FASTING ON CARDIAC AUTONOMIC FUNCTION: A CORRELATIVE ANALYSIS USING HEART RATE VARIABILITY AND GLYCEMIC PARAMETERS.....	113
--	------------

<i>Viktoriia Mishkurova</i> WHEN THE SOUL HURTS, THE HEART SUFFERS: THE DOUBLE PUNCH OF DEPRESSION AND CARDIOVASCULAR DISEASE.....	115
--	------------

<i>Андрійчук Марія Дмитрівна, Башинська Дар'я Олександрівна, Бойко Олександра Олегівна</i> ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У МЕДИЦИНІ: ПОКРАЩЕННЯ ДІАГНОСТИКИ, АНАЛІТИКА ДАНИХ ТА ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ.....	118
---	------------

<i>Андрюхіна Софія Андріївна, Гончарова Наталя Миколаївна, Колесник Варвара Петрівна</i> ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ АПЕНДЕКТОМІЄЮ ТА РИЗИКОМ ВИНИКНЕННЯ У ПОДАЛЬШОМУ ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ КИШЕЧНИКА.....	121
<i>Горностай Романа, Михайлова Алла Георгіївна, Яніцька Леся Василівна</i> МІТОХОНДРІАЛЬНА ЗАМІСНА ТЕРАПІЯ.....	123
<i>Комишан Ірина Вадиміна, Тимошенко Вячеслав Михайлович, Коршєнко Володимир Олександрович, Романюк Марія Вікторівна</i> ІНДИВІДУАЛЬНИЙ СВІДОМИЙ ВИБІР ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ.....	126
<i>Кушнір Роман Володимирович, Михайлова Алла Георгіївна, Яніцька Леся Василівна</i> РОЛЬ АГРЕГАЦІЇ АЛЬФА-СИНУКЛЕЇНУ У ПАТОГЕНЕЗІ ХВОРОБИ ПАРКІНСОНА.....	129
<i>Момот Неоніла Петрівна, Михайлова Алла Георгіївна, Яніцька Леся Василівна</i> ЗНАЧЕННЯ БІОМАРКЕРІВ ДЛЯ РАННЬОЇ ДІАГНОСТИКИ ЗЛОЯКІСНИХ НОВОУТВОРЕНЬ.....	131
<i>Покотилєнко Марія Ігорівна, Михайлова Алла Георгіївна, Яніцька Леся Василівна</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ мікроРНК ДЛЯ РАННЬОЇ ДІАГНОСТИКИ ХВОРОБИ АЛЬЦГЕЙМЕРА.....	134
<i>Попова Тетяна Вікторівна, Кривчикова Марія</i> СУЧАСНІ УЯВЛЕННЯ ЩОДО ФІЗІОЛОГІЧНИХ МЕХАНІЗМІВ РОЗВИТКУ ШИЗОФРЕНІЇ.....	136
<i>Савчук Анастасія Володимирівна, Михайлова Алла Георгіївна, Яніцька Леся Василівна</i> РОЛЬ СОМАТИЧНИХ МУТАЦІЙ МІТОХОНДРІАЛЬНОЇ ДНК У ПАТОГЕНЕЗІ МІТОХОНДРІАЛЬНИХ ЕНЦЕФАЛОПАТІЙ.....	139

<i>Савчук Анастасія Володимирівна, Салюк Марина Євгеніївна, Вавріневич Олександр Сергійович</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ЗАБРУДНЕННЯ БЕНЗ(А)ПРЕНОМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ОБ'ЄКТІВ ДОВКІЛЛЯ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	141
<i>Салюк Марина, Михайлова Алла Георгіївна, Яніцька Леся Василівна</i>	
РОЛЬ ВАРІАЦІЙ МІТОХОНДРІАЛЬНОЇ ДНК ТА МІТОХОНДРІАЛЬНОЇ ДИСФУНКЦІЇ У ПАТОГЕНЕЗІ РОЗЛАДІВ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРУ.....	144
<i>Стахова Дар'я, Михайлова Алла Георгіївна, Яніцька Леся Василівна</i>	
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗРОБКИ ВАКЦИН НА ОСНОВІ мРНК.....	147
<i>Страховецька Марина Віталіївна, Забровський Іван Павлович, Могиленець Олена Іванівна</i>	
ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОПЕРЕДЖЕННЯ РОЗВИТКУ ПЕРЕДРАКУ ТА РАКУ ШИЙКИ МАТКИ, ЩО СПРИЧИНЕНІ ВІРУСОМ ПАПЛОМИ ЛЮДИНИ, ШЛЯХОМ ВАКЦИНАЦІЇ ДІВЧАТ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ.....	149
<i>Ткаченко Сергій Сергійович, Родинський Олександр Георгійович, Гуревич Євгенія Олегівна</i>	
ФІЗІОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ЕФЕКТУ ПЛАЦЕБО В ФУНКЦІОНУВАННІ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ.....	153
<i>Ткаченко Сергій Сергійович, Родинський Олександр Георгійович, Гуревич Євгенія Олегівна</i>	
ФІЗІОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ «СОННОГО ПАРАЛІЧУ».....	156
<i>Хопта Надія Степанівна, Соколовський Юрій Володимирович</i>	
ПОРУШЕННЯ БІОЕЛЕМЕНТНОГО СКЛАДУ СТЕГНОВИХ КІСТОК ТА МАРКЕРІВ КІСТКОВОГО МЕТАБОЛІЗМУ У ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ТВАРИН ПІД ВПЛИВОМ ІОНІВ КАДМІЮ.....	160
<i>Щербина Ярослава Сергіївна, Подзігун Лариса В'ячеславівна, Матківська Ружена Михайлівна</i>	
3D-МОДЕЛЮВАННЯ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ АНАТОМІЧНОГО НАВЧАННЯ: НА ПРИКЛАДІ ДОДАТКА COMPLETE ANATOMY.....	163

2. Guinane CM, Tadrous A, Fouhy F, et al. Microbial composition of human appendices from patients following appendectomy. mBio. 2013; 4 (1): e00366-12. DOI: 10.1128/mBio.00366-12
3. Rogers MB, Brower-Sinning R, Firek B, et al. Acute Appendicitis in Children is Associated with a Local Expansion of Fusobacteria. Clin Infect Dis. 2016;63(1):71-8. DOI:10.1093/cid/ciw208
4. Nishida A, Inoue R, Inatomi O, Bamba S, Naito Y, Andoh A. Gut microbiota in the pathogenesis of inflammatory bowel disease. Clin J Gastroenterol. 2018 Feb; 11(1): 1-10. DOI: 10.1007/s12328-017-0813-5.
5. Sahami S, Kooij IA, Meijer SL, Van den Brink GR, Buskens CJ, Te Velde AA. The Link between the Appendix and Ulcerative Colitis: Clinical Relevance and Potential Immunological Mechanisms. Am J Gastroenterol. 2016 Feb; 111(2): 163-9. DOI: 10.1038/ajg.2015.301.
6. Frisch M, Johansen C, Mellemejkjaer L, Engels EA, Gridley G, Biggar RJ, Olsen JH. Appendectomy and subsequent risk of inflammatory bowel diseases. Surgery. 2001 Jul; 130(1): 36-43. DOI: 10.1067/msy.2001.115362.

МІТОХОНДРІАЛЬНА ЗАМІСНА ТЕРАПІЯ

Горностай Романа

*студентка 2 курсу медичного факультету №1,
Національний медичний університет
імені О.О. Богомольця, м. Київ, Україна*

Михайлова Алла Георгіївна

*старша викладачка Національний медичний університет
імені О.О. Богомольця, м. Київ, Україна
ORCID: 0000-0003-4710-9081*

Яніцька Леся Василівна

*кандидат біологічних наук, доцент,
Національний медичний університет
імені О.О. Богомольця, м. Київ, Україна
ORCID: 0000-0002-8116-2022*

Інтернет-адреса публікації на сайті:

<https://www.economy-confer.com.ua/full-article/6224/>

Мітохондріальна замісна терапія – це комплекс допоміжних репродуктивних технологій, призначений для запобігання передачі захворювань мтДНК від матері до дитини. Методи мітохондріального донорства дають шанс парам, де жінка має мітохондріальне захворювання мати здорову дитину завдяки використанню генетичного матеріалу третьої особи, що, хоча і вважається суперечливим, вже має практичне обґрунтування своєї ефективності.

Актуальність. Мітохондрії – це своєрідні "енергетичні станції" клітин, які забезпечують до 90% клітинного АТФ шляхом окисного фосфорилування. Мітохондріальні захворювання – важкі та часто летальні генетичні патології, що передаються виключно по материнській лінії відповідно до принципу цитоплазматичної (материнської) спадковості. Мутації мітохондріальної ДНК (мтДНК) можуть спричиняти широкий спектр порушень, зокрема сенсоневральну глухоту, атрофію зорового нерва, цукровий діабет, серцеву та печінкову недостатність. Найбільше уражаються органи й системи з високими енергетичними потребами: скелетні м'язи, серцево-судинна система, центральна нервова система, ендокринна система, сітківка ока та печінка. Інноваційна технологія мітохондріального донорства, також відома як "технологія трьох батьків", відкриває нові можливості у репродуктивній медицині. Вона дозволяє запобігти передачі дефектної мтДНК потомству шляхом заміни її на здорову, отриману від донорки. Це зумовлює високу актуальність теми як з медичної, так і з біоетичної точки зору.

Основна частина. Мітохондріальна замісна терапія передбачає заміну пошкоджених мітохондрій у яйцеклітині матері на здорові, отримані від донорки. В результаті дитина має ядерну ДНК від біологічних батьків, а здорову мтДНК – від донора, що означає наявність генетичного матеріалу трьох осіб.

Основні методи мітохондріального донорства – це пронуклеарний перенос і перенос веретена поділу [2]. Пронуклеарний перенос здійснюється після запліднення: яйцеклітини матері та донорську яйцеклітину запліднюють сперматозоїдами батька. Зиготу від матері позбавляють пронуклеусів і переносять їх у донорську зиготу, попередньо очищену від власних пронуклеусів. Метод дозволяє знизити частку мутованої мтДНК до 2% [1]. Однак можлива передача невеликої кількості дефектної мтДНК, що спричиняє гетероплазмію зародка. Зменшити цей ризик допомагає вітрифікація ооцитів, яка мінімізує перенос ушкодженої мтДНК. Веретено з хромосомами витягують з ооцита матері й переносять у донорський ооцит з видаленням веретеном. Після запліднення отримана зигота містить понад 99% здорової мтДНК, що підтверджує ефективність методу. Вперше процедура була успішно проведена у 2016 році в Мексиці командою доктора Джона Чжана [3]. Жінка з безсимптомним синдромом Лея, яка пережила кілька викиднів і втрату дітей, народила здорового хлопчика з рівнем гетероплазмії менше 6% і без ознак захворювання. Це стало справжнім проривом у репродуктивній медицині. Перенос веретена поділу подарував родинам можливість народити генетично споріднену, але здорову дитину. Метод є життєво важливим для родин із мітохондріальними захворюваннями, які трапляються приблизно в 1 з 5000

новонароджених. Він дозволяє народити генетично споріднену, але здорову дитину, змінюючи долю майбутніх поколінь. Утім, існують ризики: зокрема, реверсія – поступове збільшення кількості ушкодженої мтДНК до критичних рівнів, що може спричинити пізній прояв хвороби [3]. Подібні маніпуляції на клітинному рівні також є потенційно небезпечними і можуть призвести до патологій. З іншого боку, висока вартість і складність процедури обмежує її доступність. Етичні дискусії стосуються насамперед питання: чи є донор мітохондрій "третім батьком"? Хоча генетичний внесок донора становить лише 0,1% від усієї ДНК, він виконує життєво важливу функцію. Це викликає питання не лише біоетики, а й соціального сприйняття дитини з трьома генетичними "батьками". Сьогодні технологію застосовують у Великобританії, Австралії, Греції та Україні. Вона має значний потенціал розвитку, але потребує подальших досліджень та суспільного діалогу.

Висновки. Мітохондріальне донорство є інноваційним напрямом у репродуктивній медицині, що відкриває реальні можливості для жінок із мітохондріальними захворюваннями, народити здорову дитину. Технологія поєднує сучасні досягнення генної інженерії та ембріології, дозволяючи запобігти передачі низки тяжких спадкових патологій. Попри наявні етичні, соціальні та правові дискусії, її потенціал у запобіганні передачі мітохондріальних хвороб є беззаперечним. Подальше впровадження цієї методики потребує глибоких наукових досліджень, клінічних випробувань, суспільного діалогу та розробки чітких правових механізмів, що забезпечать її безпечне, ефективне й етично обґрунтоване використання в клінічній практиці.

Література:

1. Craven L, Tuppen H.A, Greggains G.D, Harbottle J.S, Murphy J.L, Cree L.M, et al. Pronuclear transfer in human embryos to prevent transmission of mitochondrial DNA disease. *Nature*. 2010. 465, P. 82-85. doi: 10.1038/nature08958.
2. Farnezi H. C. M., Goulart A. C. X., dos Santos A., Ramos M. G., Maria Lectícia Firpe Penna M. L. F. Three-parent babies: Mitochondrial replacement therapies. *JBRA Assist Reprod*. 2020. 24(2), P. 189-196. doi:10.5935/1518-0557.20190086
3. Hyslop L. A., Blakeley P., Craven L., Richardson J., Fogarty N. M., Fragouli E., et al. Towards clinical application of pronuclear transfer to prevent mitochondrial DNA disease. *Nature*. 2016. 534. P. 383-386. doi: 10.1038/nature18303.

Наукове видання

«Світ наукових досліджень. Випуск 40»

Рік заснування – 2011

Видання виходить 11 разів на рік

Відповідальний за випуск *У.О. Русенко*
Комп'ютерне верстання *О.В. Ковальський*

Підписано до друку 06.05.2025
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Друк на дублікаторі.
Умов.-друк. арк. 4,5. Обл.-вид. Арк 4,95.
Тираж 50 прим.

Громадська організація «Наукова спільнота»
46027, Україна, м. Тернопіль, вул. Загребельна, 23
Ідентифікаційний код 41522543
тел. 0979074970
E-mail: rusenkos@ukr.net

Віддруковано ФО-П Шпак В.Б.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК№7599 від 10.02.2022р.
Свідоцтво про державну реєстрацію № 073743
СПП № 465644
Тел. 097 299 38 99
E-mail: tooums@ukr.net

**МІЖНАРОДНІ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНІ
НАУКОВІ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

www.economy-confer.com.ua

Світ наукових досліджень Випуск 40

*Збірник наукових публікацій міжнародної
мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції*

24-25 квітня 2025 р.

